

Informator Przemysłowy

Rok II.

Nr. 2

Kraków 15 lutego 1946.

Wydziału Przemysłowego
Urzędu Wojew. w Krakowie

Adres Redakcji — Administracji — Ekspedycji: Kraków — Plac Szczepański 5, pokój 92.

Adres Redakcji — Administracji — Ekspedycji: Kraków — Plac Szczepański 5, IV piętro, pokój 92. Telefon 588-38

Trzyokólniki Ministerstw dotyczące nacionalizacji przedsiębiorstw

OKÓLNIAK Nr 223 Ministra Przemysłu z dnia 8 stycznia 1946 r.
w sprawie zgłaszania wniosków co do podniesienia dolnej granicy przed-
siębiorstw podlegających upaństwowieniu oraz wniosków z art. 3 ust. 4
ustawy o przejęciu przez Państwo podstawowych gałęzi gospodarki nar.

Na zasadzie ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej podlegających przejęciu na własność Państwa przedsiębiorstwa przemysłowe, wymienione w ust. 3 wymienionej ustawy.

W związku z ustępem 1 lit. B. tej ustawy polecam w ciągu 30 dni od daty niniejszego okólnika przestać w 2 egzemplarzach do Biura Prawnego Ministerstwa Przemysłu:

a) szczegółowo uzasadnione wnioski dotyczące podniesienia dolnej granicy 50 pracowników zatrudnionych w przemyśle wyrobów nie powszechnego użytku, bądź mało zmechanizowanego, bądź o charakterze pionierskim lub sezonowym; propozycje winny obejmować zarówno dokładne określenie rodzajów przedsiębiorstw (branże) jak i dotyczyć terenu, na którym podwyższenie dolnej granicy ma obowiązywać, przyczem pożądane jest jak najbardziej szczegółowe opracowanie wniosków (np. zakłady produkujące artykuły zbytu z przykładowym wyczeniem produkowanych artykułów, np. przedsiębiorstwa przemysłowe, położone na terenie całego Państwa albo na terenie Okręgu administracyjnego mazurskiego itp.).

Przy opracowaniu wniosków należy mieć na uwadze zarówno charakter przemysłu jak i ewentualne szczególne warunki miejscowe,

b) szczegółowo uzasadnione wnioski w przedmiocie przejęcia przez Państwo istniejących przedsiębiorstw przemysłowych podpadających pod postanowienie art. 3 ust. 4 powołanej ustawy, o ile posiadają one faktyczną wyłączność produkcji w ważnych gałęziach gospodarki narodowej; (np. przedsiębiorstwa papieru światłoczułego, fabryki specjalnych części, fabryki optyczne, narzędzi precyzyjnych itp.). Rozumie się, że nie należy zgłaszać tu wniosków dotyczących przedsiębiorstw ulegających już przejęciu przez Państwo na innej zasadzie (np. z powodu zatrudnienia więcej niż

50 pracowników na jedną zmianę); w wypadkach wątpliwych (np. wątpliwa w odnośnych przedsiębiorstwach górna granica zdolności zatrudnienia 50 pracowników) należy odnośnie przedsiębiorstwa uwzględnić we wnioskach, jeżeli zachodzą obiektywne warunki z art. 3 ust. 4 ustawy;

c) szczegółowo uzasadnione wnioski dotyczące przejęcia przez Państwo szczególnych urządzeń magazynowych, składowych lub przeładunkowych, zwłaszcza w portach lub przy drogach kolejowych i wodnych (art. 3 ust. 4 ustawy). Z brzmienia ustawy wynika, że przejęciu przez Państwo ulec mogą urządzenia magazynowe, składowe lub przeładunkowe położone również nie w portach lub

przy drogach kolejowych i wodnych o ile posiadają z jakiegokolwiek bądź powodu szczególne znaczenie dla gospodarczych interesów o znaczeniu ogólnopaństwowym.

d) we wnioskach należy w odniesieniu do każdego konkretnie określonego przedsiębiorstwa podać pełne brzmienie firmy (przy przedsiębiorstwach zarejestrowanych podać pełne brzmienie rejestru handlowego) albowiem w razie przejęcia przedsiębiorstwa przez Państwo koniecznym będzie przeprowadzenie odnośnych formalności wymaganych przez przepisy prawa; należy podać również miejsce siedziby zakładu.

e) Jeżeli przedsiębiorstwo posiadało w czasie od 1 września 1939 r. do chwili obecnej różne nazwy, należy wszystkie przytoczyć, z wyjaśnieniem, które brzmienie odpowiada nazwie rejestrowanej.

f) Przedsiębiorstw, objętych art. 2 ustawy nie należy we wnioskach powoływać o tyle, o ile stanowią one z wszelką pewnością w całości własność osób, których przedsiębiorstwa przechodzą bez odszkodowania na własność Państwa.

Minister Przemysłu
(—) Minc.

OKÓLNIAK Nr 222 Ministrów: Przemysłu i Skarbu z dn. 8 I. 1946 r.
w sprawie przejęcia na własność przez państwo przedsiębiorstw,
objętych art. 2. ustawy o przejęciu na własność Państwa podsta-
wowych gałęzi gospodarki narod. (przedsiębiorstw niemieckich)

Na zasadzie ust. 2 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu przez Państwo podstawowych gałęzi gospodarki narodowej, ulegają przejęciu na własność Państwa, bez odszkodowania, wymienione tam przedsiębiorstwa.

W związku z powyższym poleca się przygotować szczegółowe wykazy przedsiębiorstw przemysłowych oraz górniczych, podpadających pod powołany przepis prawa.

W wykazie należy wyszczególnić:

1) dokładne brzmienie firmy (jeśli firma jest zarejestrowana, należy podać brzmienie firmy według rejestru handlowego);

2) miejsce siedziby zarządu;

3) miejsce znajdowania się poszczególnych zakładów pracy, należących do przedsiębiorstwa;

4) przedmiot przedsiębiorstwa;

5) imię i nazwisko właściciela oraz ostatnie znane miejsce jego zamieszkania;

6) na zasadzie której litery ustępu 1

art. 2 ustawy podlega przedsiębiorstwo przejęciu na własność Państwa;

7) czy w przedsiębiorstwie obok osób wymienionych w art. 2 ust. 1 ustawy są współwłaścicielami osoby nie podpadające pod kryteria art. 2 ust. 1 ustawy; osoby takie należy wyszczególnić z podaniem ich obywatelstwa i narodowości, oraz ich udziału majątkowego w przedsiębiorstwie;

8) w czym zarządzie znajduje się przedsiębiorstwo i na jakiej podstawie prawnej (np. w Zarządzie Zjednoczenia Przemysłu Wełnianego Okręgu Śląskiego, np. wydzierżawione przez Tymczasowy Zarząd Państwowy Józefowi Wolskiemu na lat pięć itd.).

Wykazy należy sporządzić w 3 egzemplarzach:

a) w odniesieniu do przedsiębiorstw podporządkowanych C. Z. P. oddzielnie dla każdego Zjednoczenia Przemysłu i oddzielnie dla każdego Województwa) oddzielnie również dla miast Warszawy i Łodzi);

b) w odniesieniu do przedsiębiorstw podporządkowanych Wydziałom Przemysłowym (Dyrekcji Przemysłu Miejscowego) — oddzielnie dla każdego Zjednoczenia Wojewódzkiego Przemysłu Miejscowego; jeśli Zjednoczeniem odnośne zakłady nie zostały jeszcze objęte, należy sporządzić wykaz dla Dyrekcji Przemysłu Miejscowego;

c) w odniesieniu do przedsiębiorstw podporządkowanych ob. ob. Delegatom Ministra Przemysłu (a nie podporządkowanych Zjednoczeniom lub Wydziałom Przemysłowym — lit. a) i b), łącznie dla wszystkich przedsiębiorstw na terenie każdego województwa;

d) w odniesieniu do przedsiębiorstw nie objętych przez organizację Mini-

sterstwa Przemysłu, u znajdujących się pod zarządem Tymczasowego Zarządu Państwowego — oddzielnie dla każdego województwa.

Wykazy należy przesłać w terminie 30 dni od daty niniejszego zarządzenia do Biura Prawnego Ministerstwa Przemysłu (2 egzemplarze), oraz do gabinetu Ministra Skarbu (jeden egz.).

Wykazy, o których mowa, należy sporządzić ze szczególną starannością, gdyż staną się one podstawą orzeczenia, przewidzianego w art. 2 ust. 7 ustawy.

Minister Przemysłu
(—) Minc.

Minister Skarbu
(—) K. Dąbrowski.

OKÓLNIAK Nr 221 Ministra Przemysłu z dnia 8 stycznia 1946 r. w sprawie utworzenia w organizacjach przem. wydziałów wzgl. referatów, zajmujących się sprawami upaństwowienia przedsiębiorstw.

W celu najsprawniejszego wykonania ustawy o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej — polecam utworzyć w każdym Centralnym Zarządzie Przemysłu oddzielne wydziały podporządkowane bezpośrednio Naczelnemu Dyrektorowi, które zajmą się praktycznym przygotowaniem i będą współdziałały przy przeprowadzeniu powyższej ustawy.

Na czele powyższego wydziału powinien stanąć jeden z pracowników Centralnego Zarządu, dokładnie obznajomiony ze stanem przedsiębiorstw odnośnych gałęzi przemysłu, zarówno już należących do Zjednoczeń Przemysłu, jak i znajdujących się poza jego obrębem. Kierownik tego wydziału będzie ponosił wraz z Naczelnym Dyrektorem i jego zastępcami osobistą odpowiedzialność za dokładne

i terminowe wykonanie przepisów powołanej na wstępie ustawy, rozporządzeń na jej zasadzie wydanych, oraz moich zarządzeń i okólników.

Ob. Ob. Delegaci Ministra Przemysłu na Ziemach odzyskanych, Zjednoczenia Przemysłu oraz Wydziały Przemysłowe utworzą na analogicznych zasadach jedno lub wieloosobowe referaty.

O wykonaniu niniejszego zarządzenia powiadomią mnie Ob. Ob. Delegaci dla Ziem Odzyskanych, Naczelnicy Dyrektorzy Centralnych Zarządów Przemysłu, oraz Ob. Naczeln. Wydziałów Przemysłowych w ciągu 14 dni od daty okólnika (w 2 egzemplarzach), kierując zawiadomienia do Biura Prawnego Ministerstwa Przemysłu.

Minister Przemysłu
(—) Minc.

Rzeczywistość Polski w nowej szacie

Okres 5 i pół rocznej wojny przyniósł Europie, a szczególnie Polsce ogromne spustoszenia oraz doniosłe przemiany społeczno-gospodarcze. Z chwilą zakończenia działań wojennych przystąpiono w poszczególnych państwach do usuwania śladów pożogi wojennej, usuwania gruzów i dewastacji oraz do odbudowy zniszczonych fabryk i warsztatów pracy. W Polsce sprawa przedstawia się nieco odmiennie. Polska w przedwojennych granicach, pomimo jej charakteru rolniczego, doznała bodajże największych zniszczeń, ponieważ była głównym teatrem działań wojennych i wróg ze szczególną sadystyczną złośliwością niszczył w czasie odwrotu wszystko, dążąc do tego, jak zresztą cynicznie zapowiadały rządzące czynniki niemieckie, że w t. zw. Generalnym Gubernatorstwie zostanie tylko kamień na kamieniu. Dowodem tego są Warszawa, Jasło, Białystok, Grudziądz etc. Następnie zniszczenie setek kilometrów torów kolejowych i zrabowanie taboru oraz przesunięcie granic na zachód i ruch migracyjny opóźnił start w odbudowie zniszczonego przemysłu. Na odzyskanych, historycznych ziemiach Polski do dziś

jeszcze nie przystąpiliśmy „całą parą“ do odbudowy zniszczonych gospodarstw. Złożyły się na to różne czynniki. Na Ziemach tych pozostaje dotychczas znaczny odsetek Niemców, którzy bynajmniej nie przyczyniają się do odbudowy zniszczonych gospodarstw oraz wznawienia produkcji. Dalej trudności komunikacyjne oraz w początkowym okresie, chaotyczne obejmowanie opustoszałych placówek gospodarczych przez nie zawsze odpowiedzialnie i odpowiedzialnie jednostki spowodowało, że „szaber szedł jak z płatka“ a fabryki i przedsiębiorstwa unieruchomione były rozkradane i grabione zamiast ruszyć z miejsca do pracy.

Niezależnie od tego wiele osób uległo sugestii, że nie należy zbyt szybko angażować się na zachodzie, dopóki stonki nie ustabilizują się, wszystko to spowodowało, że pozostałymi znowu w tyle za innymi narodami.

Równocześnie nie można powstrzymać się także i od pewnych uwag krytycznych, przede wszystkim odnośnie aprowizacji. Nie wchodząc w meritum sprawy, zauważyć należy, że pod tym względem, biorąc pod uwagę zasobność naszego kraju — organiza-

cja nie dopisała. Z całą satysfakcją należy podkreślić postawę patriotyczną robotników, którzy jeszcze w czasie ucieczki wroga z kraju, często pod gradem kul zabezpieczali przed zniszczeniem i rozgrabieniem wartości pracy licząc, że sprawa aprowizacji niedługo będzie rozwiązana. Jednak, niestety okres oczekiwania trwał dość długo. Robotnik rozumie wiele, pracuje ohochnie, jest karny, daje ze siebie maksimum wysiłku, znosi cierpliwie wszelkie trudy i okazuje obywatelskie zrozumienie obowiązków, ale ma prawo żądać pewnego minimum, minimum egzystencji. Prawda, że we Francji, czy Włoszech, na Węgrzech jest gorzej, ale to nie może być bodźcem do wytężonej pracy. Robotnik ma prawo liczyć i liczy, że Państwo wezwie do spełnienia swych obowiązków rolnika i jeśli nie pomogą wezwania, wymusi zeń złożenie świadczeń rzeczowych i tym samym zagwarantuje aprowizację pracującym rzeszom robotników i pracowników umysłowych. Chodzi zresztą już tylko o okres kilku miesięcy.

Odnosnie organizacji pracy zacytujemy notatkę umieszczonej w „Dzienniku Polskim“ Nr 34 z dnia 3 lutego br., pod tytuł: „Na Dolnym Śląsku jest szkło... ale nie można go kupić“:

„Na szkło panuje wielkie zapotrzebowanie w kraju, ale możliwości zakupu są małe.

W Wałbrzychu-Piaskowej Górze pracuje od sierpnia 1945 r. Państwowa Hula Szkła, wyrabiająca szklane i lustrzane. Jest to największy w Polsce zakład i posiada najbardziej nowoczesne urządzenia, dostateczny zapas surowców oraz pełną obsadę fachowych robotników. Miesięczna produkcja huty wynosi obecnie około 100.000 m kwadratowych szkła. Fabryka jest zmuszona ograniczać swoją produkcję, ponieważ nie ma już gdzie magazynować gotowego do wysyłki szkła. Składane w magazynach różnej wielkości tafle tłuką się, a licznicy zgłaszający się nabywcy nie mogą kupić szkła. Powodem jest brak zwolnień uprawniających do otrzymania szkła w hucie“.

Tego rodzaju przypadki na szczęście nie są liczne, ale te nie mają usprawiedliwienia. Jeżeli coś gdzieś szwankuje, należy w drodze kontroli społecznej zwrócić na to uwagę i domagać się usunięcia anomalii.

Wracając do właściwego tematu, widzimy, że w wielu państwach jak np. w sąsiedniej Czechosłowacji (zresztą bardzo mało zniszczonej) przystąpiono w tempie jednostajnie przyspieszonym do wzmoczonej produkcji nie tylko na rynek wewnętrzny, ale także czynione są conajmniej przygotowania do eksportu tych fabrykatów i nie ulega najmniejszej wątpliwości, że państwa w wyścigu tym nie ustają ani na chwilę, lecz dążyć będą do wznawienia produkcji a następnie eksportu, by uzyskać bilans dodatni. Dlatego też będziemy zmuszeni stracony czas nadrobić, nosisz droga wyznaczona przez życie, które wybiega naprzód przed dotychczasowe formy ustrojowe i polityczne. Prawo może także i musi podążać za życiem, by nie stało w

sprzeczności z rzeczywistością, lecz stać musi na jego straż, być wyrazem woli mas i chronić je przed zakusami wrogich sił i interesów. Wyróżniamy dążności mas i interesów narodu jest ustawa z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejściu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej. Myśl ta nie jest zresztą ani nową ani też odosobnioną w Polsce. Nie nowa, bo widzimy już realizację na przykładzie zaprzyjaźnionej Socjalistycznej Sowieckiej Republiki także i w innych państwach europejskich myśl ta kiełkowała w wielu umysłach, jedynie nie mogła ze względu na uprzedzenie ustrojowe być zrealizowana.

Autorzy tych haseł niekiedy ograniczył się jedynie do przemysłu wojennego, produkcji samochodów oraz ciężkiego przemysłu, uzasadniając je tym, że są to zarządzenia, mające na celu zapobieżenie wojnom.

Analogiczne ustawy zostały wprowadzone w Czechosłowacji, Francji, do tego szybkimi krokami zdąża Anglia, Stany Zjednoczone Ameryki i t. d.

Z logiczną konsekwencją nasuwa się na myśl pytanie, jakie są właściwe motywy tych wszystkich dążeń. Wystarczy spojrzeć na teksty ustaw o nacjonalizacji przemysłu poszczególnych krajów, bez trudności myśl ustawy rzuca się w oczy. Ze względu na przeobrażenia ustrojowo-polityczne i społeczne rządom zainteresowanych państw, tak samo jak i Rządowi Polskiemu, który jest wyrazicielem żądań mądszych mas ludności, chodzi, aby przedsiębiorstwa przemysłowe, górnicze, komunikacyjne, bankowe i ubezpieczeniowe przeszły na własność Państwa. Przedsiębiorstwa te jako mające szczególne znaczenie dla interesów Państwa mają być scentralizowane w jednym ręku, przyczem zauważa się, że forma przejścia ich jest dwojaka, jedna bez odszkodowania — gdy idzie o majątek porzucony (poniemiecki) oraz osób zbiegłych do nieprzyjaciela i druga za odszkodowaniem, jeśli idzie o majątek obywateli polskich i instytucji prawa publicznego.

Ustawa faktatywnie wylicza rodzaje przemysłu, które przejdą na własność Państwa. Są to przedsiębiorstwa górnicze, kopalnie, przemysł naftowy i gazu ziemnego, rafinerii, przedsiębiorstwa służące do wytwarzania, przesyłania i rozdzielania energii elektrycznej, zakłady wodociągowe, hutny żelaza i metali kolorowych, przemysł zbrojeniowy, lotniczy i materiałów wybuchowych, cukrownie, gorzelnie, większe browary i młyny oraz olejarnie, chłodnie, składowe, wielki i średni przemysł włókienniczy oraz przemysł poligraficzny i drukarnie.

Odnosnie upaństwowienia instytucji bankowych nacelnym hasłem ideowym jest, że pieniędź nie powinien zalegać na rynku i służyć celom spekulacyjnym, lecz w formie celowych kredytów wracać na rynek i pełnić swą służbę w interesie gospodarki narodowej, bądźto nieść pomoc finansową organizacjom społecznym potrzebującym tej pomocy ze strony Państwa. Równocześnie zauważać należy, że Państwo dać dużą swobodę działania spółdzielniom i chętnie popiera ruch spół-

dzielczy w najrozmaitszej formie. Wracając do motywów, prócz wyżej wymienionych, które są wynikiem ducha czasu, chodzi o wyrugowanie obcego kapitału z życia gospodarczego Polski. Następnie obrona, mas pracujących przed wyższym kapitalistycznym i to bez względu na jego pochodzenie. Współdziałanie mas pracujących w planowaniu, zaopatrzeniu w surowce, produkcji i kontroli zbytu fabrykatów oraz w obsadzie zatrudnionych w przedsiębiorstwie. Sprawy te reguluje osobna ustawa o powołaniu rad zakładowych, która jako czynnik kontrolny i zdobyc robotników ostatniej doby, bierze czynny udział we wszystkich sprawach dotyczących danego przedsiębiorstwa.

Następnie planowy rozdział poszczególnych rodzaj przemysłu w odnośnych rejonach kraju. Dlatego też Rząd gwarantuje racjonalne rozprządanie danych gałęzi przemysłu, zależnie od potrzeb ludności i możliwości surowcowych. Np. cukrownia nie powstanie tam, gdzie nie ma w pobliżu plantacji buraków cukrowych, ani też nie powstanie nadmierna ilość młynów w okolicach powiedzmy Podhala, gdzie zboże potrzebne było dopiero sprowadzać z dalszych terenów.

Wymienione rodzaje upaństwowionego przemysłu jak zaznaczono, mają tak doniosłe znaczenie dla kraju, że tylko Państwo może normować jego powstanie, produkcję i rozdział produkcji, zarówno na rynek wewnętrzny jak i na eksport. Tym więcej, że Polska ma duże możliwości przemysłowe, natomiast nie posiada dewiz, czego niema potrzeby tańc. Tylko od dobrze postawionego przemysłu na racjonalnych i zdrowych zasadach zależy dobrobyt i pozycja Polski w rzędzie państw, dążących do dobrobytu jego obywateli, siły i potęgi kraju. Praca, która jest głównym źródłem dobrobytu narodu, łącznie z bogactwami naturalnymi, które Polska bezsprzecznie posiada, przy skoordynowanym wysiłku całego społeczeństwa zabezpieczy nam

dobrobyt i zbudzi szacunek w innych.

Państwo ma przewodzić tej idei i dążyć będzie o sprawiedliwe wynagrodzenie pracownika, o opłacalność przedsiębiorstwa oraz o ogólny interes polityki gospodarczej, gwarantując w handlu zagranicznym bilans dodatni dla Polski.

Równocześnie podkreślić należy, że ustawa o nacjonalizacji nie usuwa bynajmniej inicjatywy prywatnej z życia gospodarczego narodu. W tym samym dniu co ustawa o nacjonalizacji (3. I. 1946 r.) uchwalona została równocześnie ustawa o zakładaniu nowych przedsiębiorstw o popieraniu inicjatywy prywatnej w przemyśle i handlu, która gwarantuje każdemu obywatelowi prawo zakładania nowych placówek gospodarczych przy dopełnieniu wymogów ustawowych.

W końcu zwrócić należy uwagę, że robotnik nasz w tym procesie przeobrażenia staje się czynnikiem twórczym nietylko produkcji, lecz także współczestnikiem w opracowywaniu i przygotowaniu ogólnopaństwowego planu gospodarczego. Współdziałanie ten został przewidziany w okólniku Ministerstwa Przemysłu z dnia 22. I. 1946 r. Nr 227 w sprawie zorganizowania porad wytwórczych.

W naradach wytwórczych biorą udział robotnicy i personal techniczny nietylko w realizowaniu planu zatwierdzonego dla naszych fabryk, ale także w omawianiu i uzgadnianiu wszystkich spraw, dotyczących ulepszenia pracy przedsiębiorstwa. Są więc one organem doradczym, który naświetla pracę fabryki, ujawnia jej braki, wyszukuje i bada nowe metody ulepszenia i ulepszenia pracy w odnośnych przedsiębiorstwach. Ponadto okólnik przewiduje powołanie Narad Technicznych.

Praca wymienionych porad jest jawna i może być publikowana w prasie. Jak wynika z treści okólnika sfery robotnicze mają duże pole do popisu jako czynnik kontrolny i współodpowiedzialny za całość gospodarki przemysłowej.

Zjazd importerów i eksporterów

W dniu 30 listop. i 1 grudnia ub. r. odbyło się w Warszawie pierwsze Ogólne Zgromadzenie członków Zrzeszenia Eksporterów i Importerów R. P., przy udziale 183 przedstawicieli przedsiębiorstw handlu zagranicznego z terenu całego państwa.

Wygłoszone zostały referaty informacyjne i programowe, po których wywiązała się ożywiona dyskusja. W dyskusji zabrał głos między innymi przedstawiciel Ministerstwa Aprowizacji i Handlu, Władysław Ryńca — Dyrektor Departamentu Handlu, informując, że w najbliższej przyszłości sprawy organizacji handlu zagranicznego staną się przedmiotem obrad i decyzji Rządu.

Mówca wyraził nadzieję, że w handlu zagranicznym tak, jak na odcinku handlu wewnętrznego, zdrowa i fachowa inicjatywa kupiecka znajdzie

odpowiednie pole do działania z korzyścią dla Państwa. Przemawiali także dyr. Jastrzębowski i prezes Hartwig.

Wybrane zostały władze Zrzeszenia. Prezesem Rady Naczelnej został p. Stefan Barcikowski — Prezes Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupieckich R. P., prezesem Zarządu p. Dr. Prof. Stanisław Waschko — Dyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu na dyrektora Zrzeszenia Zarząd powołał Dr. Andrzeja Marchwińskiego p. o. Dyrektora Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

REZOLUCJE ZJAZDU

Ogólne Zgromadzenie Zrzeszenia Eksporterów i Importerów R. P. obradujące w Warszawie w dniu 30 listopada i 1 grudnia r. b., stojąc na stanowisku, że dobro Państwa Polskiego

jest najwyższym prawem członków Zrzeszenia i że wszystkie żywotne siły winny współdziałać w dziele odbudowy kraju, zważywszy, że rozwój handlu zagranicznego jest jednym z podstawowych elementów podniesienia stopy życiowej szerokiej mas pracujących i postawienia Polski w rzędzie Państw, zdążających do uzdrowienia stosunków gospodarczych w świecie, oraz biorąc pod uwagę, że inicjatywa prywatna wraz z wiedzą fachową, doświadczeniem i wyrobionymi stosunkami handlowymi z zagranicą członków Zrzeszenia, jako przedsiębiorstw handlu zagranicznego, może i powinna odegrać poważną i pozytywną rolę w życiu gospodarczym Państwa, deklaruje swoją jak najdalej idącą współpracę w ożywieniu życia gospodarczego kraju i ma zaszczyt zwrócić się do Rządu Rzeczypospolitej z prośbą:

1) o wykorzystanie sił fachowych, jakie reprezentuje Zrzeszenie Eksporterów i Importerów R. P., przy przygotowywaniu umów i traktatów handlowych,

2) o umożliwienie prywatnym przedsiębiorstwom handlu zagranicznego podjęcia walki o poniemieckie rynki zagraniczne, a to ze względu na przygotowania innych państw, poczynione w celu opanowania tych rynków,

3) o ustalenie warunków, na jakich handel zagraniczny ma być oparty, gdyż brak odpowiednich zarządzeń w tym zakresie uniemożliwia przeprowadzanie kalkulacji oraz składanie ofert i wzorów odbiorcom zagranicznym, a w związku z powyższym o możliwie szybkie wydanie instrukcji w sprawie transakcji kompensacyjnych i wiązanych,

4) o ułatwienie uzyskiwania kredytów bankowych dla eksportu,

5) o ułatwienie Eksporterom i Importerom transportu kolejowego, skupu, zbiórki i przewozu artykułów, przeznaczonych na eksport, uzyskiwania przydziałów materiałów i surowców dla przedsiębiorstw pracujących na eksport oraz opakowań na towary eksportowane, rejestracji samochodów ciężarowych i osobowych, sprowadzania katalogów zagranicznych, korespondencji zagranicznej drogą poczynienia odpowiednich kroków, aby listy z wyraźnym oznaczeniem jako handlowe były cenzurowane w trybie przyspieszonym,

6) o ułatwienie Eksporterom i Importerom R. P. wyjazdów zagranicę dla nawiązania bezpośredniego kontaktu z odbiorcami i dostawcami zagranicznymi oraz pełnego wykorzystania koniunktury, jaka powstała dla eksportu polskiego wskutek zmiany warunków na rynkach zagranicznych, przez wydawanie długoterminowych i wielokrotnych paszportów zagranicznych, oraz przyspieszenie procesu wydawania tychże, gdyż opóźnienie w uzyskaniu paszportu powoduje niejednokrotnie niemożność zawarcia transakcji, która wskutek upływu czasu przestaje być aktualna,

7) o zwolnienie eksportu od podatku obrotowego i obniżenie podatku dochodowego do norm obowiązujących dla spółdzielni.

Eksport

(Począwszy od niniejszego numeru zamieszczać będziemy stale krótkie notatki o eksporcie, celem rozwinięcia tej tak ważnej dla nas gałęzi naszego handlu zagranicznego). Przep. Red.

Referat eksportu Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie otrzymuje często zapytania od zagranicznych odbiorców polskiego eksportu co do obecnych możliwości podjęcia tej gałęzi handlu. Ponadto wiele firm zagranicznych zwraca się do Izby z zapytaniem o artykuły, których eksport z Polski jak dotąd — nie miał miejsca. Celem poinformowania sfer gospodarczych i zainteresowania ich tymi nowymi możliwościami podajemy poniżej parę zapytań zagranicznych:

1) firma angielska zapytuje o adresy firm mogących dostarczyć koszyki, galanterię drzewną, różne artykuły

gospodarstwa domowego, zabawki, meble.

2) Z Bułgarii pytają o naczynia kuchenne, obuwie, wyroby gumowe, szkło, porcelanę i wyroby aluminiowe.

3) Z Czechosłowacji pytają o rośliny lecznicze.

4) Z Danii nadchodzą zapytania o drzewo i dachówki.

5) Ze Stanów Zjednoczonych dowiadują się co słyhać z naszym przedwojennym eksportem pierza i puchu, a Polonia amerykańska poszukuje opłatków.

Zapytań jest dużo. Zainteresowane firmy mogą uzyskać pożądane adresy przez zwrócenie się do referatu eksportu Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie, Długa 1 II p. pokój 24.

W następnym numerze podamy znowu dalsze zapytania zagraniczne, firmy zaś zainteresowane w eksporcie mogą otrzymać w miarę możliwości adresy odnośnych firm zagranicznych.

Wznowienie prywatnego handlu z Anglią

Podczas wojny obowiązywał w W. Brytanii zasadniczy zakaz wywozu towarów do krajów znajdujących się z nią w stanie wojny jak i do krajów będących pod okupacją niemiecką, oraz zakaz przywozu z tych krajów do W. Brytanii (Trading with the Enemy Act).

W ciągu ostatnich miesięcy zakaz ten przestał obowiązywać w odniesieniu do większości krajów europejskich, a prywatny handel z tymi krajami został ponownie dopuszczony. Wyjątek stanowią towary, których wywóz z W. Brytanii podlega chwilowo jeszcze ścisłej kontroli rządu i które wobec tego mogą być nabyte na razie wyłącznie za pośrednictwem brytyjskich organizacji rządowych, a mianowicie artykuły spożywcze, węgiel, skóry i obuwie. Zasadniczy zakaz wywozu i przywozu został uchylony przez W. Brytanię w odniesieniu do niżej podanych krajów:

Belgia i Luksemburg;

Dania: przekazywanie należności za towar w koronach duńskich lub funtach odbywa się normalną drogą przez banki.

Finlandia: przekazywanie należności w obu kierunkach odbywa się normalną drogą przez banki.

Grecja: z wyjątkiem towarów dostarczanych przez UNRRA.

Holandia: przekazywanie należności odbywa się normalną drogą przez banki.

Norwegia: do 3 listopada b. r. odn. umowa z W. Brytanią nie była jeszcze sfinalizowana.

Szwecja i Szwajcaria: Trading with the Enemy Act nie obowiązywał w odniesieniu do tych krajów neutralnych, wobec czego po odsunięciu materialnych przeszkód spowodowanych wojną, odbywa się między tymi krajami a W. Brytanią normalna wymiana to-

warów za pośrednictwem firm prywatnych.

Francja: handel prywatny między Francją a W. Brytanią został w zasadzie wznowiony. Rząd francuski ograniczył jednak na razie pozwolenia przywozu dla firm prywatnych do następujących artykułów: części wymienne i zapasowe dla wszelkiego rodzaju maszyn i urządzeń; inne wyroby przemysłowe w ilościach nie przekraczających 5.000 wagi i 5.000 F. St. wartości (za wyjątkiem urządzeń przemysłowych, obrabiarek, maszyn dla przemysłu węglowego, ciężarówek, obuwia), dalej zwierzęta hodowlane, nasiona, książki i czasopisma jak i surowce i artykuły przeznaczone do wyrobu towarów eksportowych we Francji.

Jugosławia: do 3 listopada b. r. zasadniczy zakaz przywozu i wywozu nie był uchylony przez W. Brytanię.

Czechosłowacja: stosunki wyjaśnia artykuł Biuletynu Izby Handlowej Brytyjsko - Środkowo Europejskiej w Londynie (Central European Trade Review) z listopada b. r., który podajemy w streszczeniu:

W wyniku rokowań przeprowadzonych przez czechosłowacką delegację handlową w W. Brytanii, zawarte zostało porozumienie co do spraw walutowych oraz zniesienia restrykcji wojennych w dziedzinie transferu i dysponowania mieniem w W. Brytanii, dzięki czemu stworzone zostały warunki dla wznowienia normalnych stosunków handlowych między obu krajami.

Pismo przytacza następujące wiadomości i wytyczne, przeznaczone dla kupców angielskich przy zawieraniu transakcyj handlowych z Czechosłowacją:

1) Prywatne kupiectwo w W. Brytanii zawierać może umowy zarówno z

kupiectwem prywatnym w Czechosłowacji, jak i z odnosnymi agencjami rządu czechosłowackiego.

2) Rząd Czechosłowacji wyraził gotowość wydania zezwoleń dla prywatnego kupiectwa na przywóz towarów z W Brytanii. Zezwolenia te wydawać ma Ministerstwo dla Handlu Zagranicznego. Poza tym przywóz towarów uzależniony jest od zezwolenia dewizowego Narodowego Banku Czechosłowacji.

3) Przedmiotem importu do Czechosłowacji mogą być zasadniczo wszelkiego rodzaju towaru z wyjątkiem artykułów żywnościowych węgla, skór, obuwia oraz towarów dostarczanych przez UNRRA.

Rząd Czechosłowacji może również zastrzec zakup pewnych innych towarów wyłącznie dla agencji rządowych. Posiadanie przez prywatnego importera zezwolenia przywozowego oraz zezwolenia na transfer dewiz jest jednoznaczne z zatwierdzeniem tej trans-

akcji przez rząd Czechosłowacji.

4) Zapotrzebowanie Czechosłowacji w zakresie pewnych zasadniczych artykułów pokrywane będzie w ramach dostaw UNRRA, tak, że zakupy dokonywane przez handel prywatny ograniczać się będą do uzupełnienia programu dostaw UNRRA.

5) Rząd Czechosłowacji jest również skłonny udzielać prywatnemu kupiectwu zezwoleń na wywóz towarów do W Brytanii. Przy imporcie towarów na rachunek prywatny z Czechosłowacji do W Brytanii potrzebne są pozwolenia przywozowe dla tych towarów, które nie są objęte zezwoleniem ogólnym (Open General Licence).

6) Zapłata za towar importowany z Czechosłowacji dokonywana będzie w koronach czechosłowackich za eksport do Czechosłowacji w funtach, w drodze normalnego pośrednictwa bankowego.

Kurs dewizy ustalony został przez rząd czechosłowacki w przybliżeniu na 200 koron czechosłowackich = 1 funt ang.

nie mogą żadne kwoty zostać zużyte na finansowanie bieżącej produkcji, zbytu lub zaopatrywania.

Do dnia 15 lutego 1946 r. nadesła Centralne Zarządy Przemysłu zapotrzebowanie kredytów inwestycyjnych podległych zakładów pracy i przedsiębiorstw skomercjalizowanych na II kwartał 1946 r. na te inwestycje, które faktycznie będą wykonane w tym kwartale w ramach przewidzianego rocznego planu inwestycyjnego.

Inwestycje należy uzasadnić pod względem technicznym i gospodarczym, załączając obliczenie rentowności i amortyzacji oraz ogólny kosztorys poszczególnych pozycji inwestycyjnych.

Fonadto prześlą Centralne Zarządy Przemysłu do Ministerstwa Przemysłu zestawienie sporządzone na 31-go grudnia 1945 kosztów wszystkich dokonanych w roku 1945 inwestycji i kapitalnych remontów, które winny być w bilansie aktywowane, z tym, że przy inwestycjach nieukończonych należy podać w uwadze kwotę preliminowaną wydatków na ich ukończenie.

Kwoty inwestycji i kapitalnych remontów o ile księgowane zostały na rachunkach wynikowych, winny być przeniesione na odpowiednie konta majątku stałego.

(—) H. Minc.

Minister Przemysłu

Inwestycje i kapitalne remonty

OKÓLNIK Nr 220 Minstra Przemysłu z dnia 5 stycznia 1946 r.
w sprawie inwestycji i kapitalnych remontów.

Inwestycja i kapitalne remonty w podległych Centralnym Zarządom Przemysłu zakładach pracy i skomercjalizowanych przedsiębiorstwach mogą być wykonywane tylko w ramach zatwierdzonego planu inwestycyjnego.

Pod inwestycjami należy rozumieć wartość wszystkich nakładów i kosztów związanych z powstaniem nowych obiektów majątku stałego t. zn. takich, które dotychczas nie istniały, lub które w całości w miejsce całkowicie zniszczonych dawnych obiektów — są pobudowane.

Przez remonty kapitalne należy rozumieć wartość wszystkich nakładów i kosztów związanych z odbudową częściowo zniszczonych lub uszkodzonych istniejących obiektów majątku stałego, lub też związanych z ulepszeniem bądź też choćby tylko z przywróceniem wartości użytkowej częściowo zużytych obiektów, bez poniesienia których to nakładów należyte użytkowanie ich byłoby niemożliwe lub w wysokim stopniu utrudnione.

Finansowanie inwestycji i kapitalnych remontów może odbywać się wyłącznie z kredytów średnioterminowych. Z własnych środków obrotowych oraz z kredytów krótkoterminowych wydatkowanie na powyższe cele jest niedopuszczalne.

Rozpoczęcie budowy lub wykonanie poszczególnych inwestycji i kapitalnych remontów jest uzależnione od otrzymania kredytu średnioterminowego oraz opracowania dokładnego kosztorysu.

Należy przeprowadzić ścisłą kontrolę wydatków w inwestycyjnych w stosunku do zatwierdzonego kosztorysu.

Inwestycje i kapitalne remonty w I kwartale 1946 r. muszą zamykać się w granicach kredytów średnioterminowych, które zostaną zakładom pod-

ległym Centralnym Zarządom Przemysłu na ten kwartał przyznane.

Z kredytów średnioterminowych

Zorganizowanie narad wytwórczych

OKÓLNIK Nr 227 Ministerstwa Przemysłu z dnia 22 stycznia 1946
w sprawie zorganizowania narad wytwórczych.

Plan przemysłowy, zatwierdzony dla naszych fabryk jest naszą pierwszą próbą planowania. Ma on na celu jak najszybszą odbudowę i rozwój przemysłu, osiągnięcie całkowitej niezależności ekonomicznej i gospodarczej kraju, zwiększenie potencjału gospodarczego, osiągnięcie przedwojennego poziomu wydajności pracy i tym samym polepszenie bytu pracownika.

Zasięg przyjętego przez nas planu, ogrom zadań, które on stawia przed przemysłem, wskazują na to, jakich wysiłków wymagać będzie jego wypełnienie, wysiłków nie tylko ze strony personelu administracyjno-technicznego, ale w większej mierze ze strony dolnych ogniw — oddziałów, warsztatów i samych robotników — bezpośrednich jego wykonawców.

I dlatego przyjęty przez nas plan winien być doprowadzony do każdej fabryki, do każdego oddziału, do każdego robotnika w szczególności.

Każdy winien być świadomy zadania nałożonego na niego przez Państwo, winien czuć się współodpowiedzialnym za pracę całego przedsiębiorstwa i współwykonawcą ogólnopństwowego planu.

Celem uświadomienia i wciągnięcia mas pracujących do udziału w pracy w przedsiębiorstwach w warunkach naszej nowej Rzeczywistości państwo-

wej, polecam wszystkim Dyrektorom Centralnych Zarządów Przemysłu, Zjednoczeń i poszczególnych fabryk powołanie

NARAD WYTWÓRCZYCH

W naradach wytwórczych biorą udział robotnicy i personel administracyjno-techniczny, omawiając wspólnie i uzgadniając wszystkie sprawy dotyczące ulepszenia pracy przedsiębiorstwa. Kierowanie pracą Narad i zwoływanie ich jest obowiązkiem Dyrektora. Protokoły Narad są przechowywane w archiwum Zarządu fabryki.

Narady Wytwórcze są dla kierownictwa fabryki organem doradczym, który naświetla pracę bieżącą fabryki i ujawnia jej braki, wyszukuje i bada nowe metody ulepszenia pracy na fabrykach, oddziałach, warsztatach i t. p.

Wnioski uczestników Narad Wytwórczych skierowane ku ulepszeniu produkcji, zatwierdzone przez Dyrektora — mają moc zarządzeń. Narady Wytwórcze zwoływane są przez Dyrektora w razie potrzeby, co najmniej raz na miesiąc, przy czym obecność na nich personelu administracyjno-technicznego jest obowiązkowa.

Narady Wytwórcze nie mogą odwoływać lub zmieniać zarządzeń Dyrektora i innych nadrzędnych organów,

natomiast zadaniem ich jest odnalezienie jak najbardziej racjonalnych sposobów wykonywania tych zarządzeń.

Na porządku dziennym Narad Wytwórczych mogą być stawiane następujące sprawy: plan operacyjny i sposób jego realizowania, sprawozdanie dyrektorów lub kierowników oddziałów z wykonania planu i analiza przyczyn faktycznego odchylenia wykonania od planu, sprawa racjonalnego użytkowania surowców, materiałów, narzędzi i t. p., sprawa ulepszenia jakości produkcji, podniesienie poziomu wydajności pracy, racjonalizacji techniki bezpieczeństwa, stanu sanitarnego fabryki, higieny pracy, sprawy kulturalno-oświatowe i obyczajowe, sprawy organizacji pracy i wymiana doświadczeń i osiągnięć między produkcyjnymi pracownikami.

Na tych naradach mogą być poddawane rzeczowej krytyce: działalność personelu administracyjno-technicznego, grup robotniczych lub poszczególnych robotników, jeśli metody ich pracy są w sprzeczności z zarządzeniami dyrekcji lub innych nadrzędnych organów.

Praca Narad Wytwórczych może być ujawniona w prasie periodycznej lub codziennej.

Narady Wytwórcze mogą być zwoływane według poszczególnych oddziałów do omawiania poszczególnych „bolączek“ oddziałów lub ogólnofabryczne i odbywają się w godzinach poza pracą. W Naradach ogólnofabrycznych powinien brać udział najbardziej aktywny element robotniczy; w Naradach poszczególnych oddziałów — wszyscy robotnicy danego działu.

Wnioski przedstawiane przez robotników są kontrolowane przez organa nadrzędne (Dyrekcje, Zjednoczenia i Centralne Zarządy Przemysłu) a Dyrektor przedsiębiorstwa po zatwier-

dzeniu odpowiedzialny jest za ich wypełnienie.

Celem uzgodnienia wszystkich spraw dotyczących organizacyjnego i technicznego kierowania pracą przedsiębiorstwa polecam wszystkim Dyrektorom Centralnych Zarządów Przemysłu, Zjednoczeń i poszczególnych fabryk — powołanie okresowych Narad Technicznych.

Zwoływanie narad technicznych, kierowanie ich pracą — jest obowiązkiem Dyrektora. Przedstawiane wnioski, zatwierdzone przez Dyrektora mają moc zarządzenia a wykonanie ich jest obowiązujące.

Na Naradach Technicznych są te same zagadnienia co na naradach Wytwórczych z tą różnicą, że są bardziej pogłębione i dyskusowanie nad nimi jest poparte na najnowszych osiągnięciach w edzy i techniki i na doświadczeniu produkcyjnych przedsiębiorstw.

Narady Techniczne winny być zwoływane co najmniej dwa razy na miesiąc. Głównym tematem dyskusji na ich porządku dziennym winno być sprawozdanie z działalności każdego oddziału, współdziałanie jego z oddziałami sąsiadującymi, analiza braków przeszkadzających w tym współdziałaniu i badanie sposobów, mających na celu usunięcie tych braków.

Odpowiedzialność za zwoływanie Narad spoczywa na Dyrektorach, organom nadrzędnym (Zjednoczeniom i Centralnym Zarządom) polecam systematyczne kontrolowanie prac tych narad.

Uwzględniając całą doniosłość ekonomiczną i polityczną Narad dla przemysłu polecam wszystkim Dyrektorom starannie i dokładnie opracować sposoby organizacji narad, żeby za ich pomocą wciągnąć do pracy wszystkie świadome i twórcze elementy mas pracujących. — I to będzie najlepszą rękojmią wykonania, a nawet przekroczenia planu.

słowe z natury rzeczy mają horyzont szerszy niż poszczególne Rady Zakładowe czy poszczególne przemysłowcy i rozważać będą sprawy sporne nie z punktu widzenia jednego tylko przedsiębiorstwa, lecz na podstawie całokształtu stosunków panujących w danej branży.

Bardzo pożyteczną i brzemionną w skutki okaże się wymiana doświadczeń z zakresu produkcji i organizacji pracy. Nieraz rzeczy napozór całkiem błahe mogą oszczędzić wytwórci znacznych kosztów i podnieść jej produkcję. Oczywiście nie ma nikt zamiaru naruszać praw patentowych, jakie posiada ta czy tamna fabryka. Chodziłoby tutaj jedynie o wymianę doświadczeń z życia codziennego. O te różne drobne uproszczenia, których byłoby wszędzie tak jest wiele, a które zwykle nie wychodzą poza jeden zakład. Wymiana tych doświadczeń może następować już to w drodze kontaktów osobistych, w drodze odczytów i zwiedzania wytwórni, już to w drodze wydawania czasopism, biuletynów itp. Dochodziłoby tutaj jeszcze problem prac badawczych, których niejednokrotnie poszczególne firmy sfinansować nie jest w stanie (albo też nie posiada do tego celu odpowiedniego lokalu ani urządzeń) a pośrednictwo i pomoc Zrzeszenia mogłoby nieraz doprowadzić do zrealizowania eksperymentów bardzo przydatnych dla dalszej produkcji. Jest rzeczą jasną, że z wyników pożytkiem korzystać będą wszyscy członkowie.

Nieraz spotykamy się z wypadkiem, że istnieją krajowe źródła surowców, o których fabryki miejscowe nawet nie wiedzą. Powody tego są różne. Czasem wynika to z zaniedbania przez odpowiedniego producenta surowca reklamy, czasem z powodu niemożności zaspokojenia już istniejącego popytu. Wtedy wystąpi Zrzeszenie danego przemysłu. Dzięki swym stosunkom i stanowisku jak gdyby centralnemu, będzie mogło już to obiektywnie poinformować członków o istniejących źródłach zakupu, już to stworzyć danemu wytwórcy surowca warunki do powiększenia produkcji. Inicjatywa i informacje w tym zakresie będą jednym z zadań Zrzeszeń Przemysłowych.

Także w zakresie organizowania wystaw, pokazów i pogadanek Zrzeszenia będą miały duże pole do działania.

Ze strony czynników oficjalnych (mowy Ministra Przemysłu ob. Minca, przemówienia członków konferencji przemysłowej w Łodzi w ostatnich dniach maja, okólniki M. P. itd. itd.) słychać wołania o powiększenie produkcji, o podniesienie wydajności pracy zakładów przemysłowych. Niezwykłą pomocą w tym kierunku może być normalizacja półfabrykatów i gotowych już wyrobów. Przykładem niech nam służy Stany Zjednoczone w Am. Półn., które poszły drogą normalizacji. Kierownictwo tego zadania spoczywało w rękach specjalnie stworzonego Wydziału Uproszczeń (Division of Simplified Practice) przy Wojennej Radzie Przemysłowej. Biuro to współpracowało z biurem Wzorców i wynikiem ich prac było ogromne podniesienie wydajności przemysłu amerykańskiego. Uznano

Niektóre zadania Zrzeszeń Przemysłu Pryw.

Wkrótce po odzyskaniu niepodległości przemysł prywatny znalazł się w trudnej sytuacji. Przyczyniły się do tego po części zniszczenia wywołane ucieczką Niemców i rabunkiem dokonany przez nieodpowiednie elementy oraz spowodowane działaniami wojennymi, ograniczoną wymianą pieniędzy itd. itd. Potem nastąpił okres powolnego dzwigniania się przemysłu prywatnego, który dał pewne pozytywne rezultaty. Wobec upaństwowienia wielkiego i średniego przemysłu oraz przejścia wszystkich niemieckich przedsiębiorstw na własność państwową i uprzywilejowania ich w zakresie dostaw dla rządu, kredytów i t. p., przemysł prywatny znajduje w przemyśle państwowym poważnego konkurenta. Nowa sytuacja zwiększa potrzebę zwartych organizacji przemysłu prywatnego, któreby pomagały swym członkom w każdym możliwym względzie, broniły ich interesów i stały na straży ich słusznych praw.

Organizacjami takimi są branżowe Zrzeszenia Przemysłowe. Z pomiędzy różnych zadań Zrzeszeń Przemysłu

Prywatnego wybierzmy następujące do bliższego rozpatrzenia:

- I. Kooperacje ze Związkami Zawodowymi w sprawach robotniczych;
- II. Udzielanie członkom porad fachowych, wymiana doświadczeń, prace naukowe, wydawnictwa.
- III. Ułatwienie im zakupu surowców i zbytu produktów gotowych;
- IV. Normalizacja surowców i wyrobów gotowych.

Obecnie jesteśmy świadkami potężnego wzrostu Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych i Fizycznych, które są podzielone według branż fachowych. Związki te przy pomocy Rad Zakładowych uzyskały poważny wpływ na regulowanie zagadnień z zakresu wynagrodzenia za pracę, premii, ale także czasu pracy, usuwania i przyjmowania pracowników i t. p. Niewątpliwie łatwiej będzie przedstawicielom Zrzeszenia, niż poszczególnym przemysłowcom dochodzić do racjonalnych porozumień ze Związkami Zawodowymi w tych kwestiach, albowiem i dany Związek Zawodowy i dane Zrzeszenie przemy-

ważność zagadnienia normalizacji i korzyści z niej płynące nawet w czasach pokoju. Dla lepszej orientacji można ująć pożytki z utworzenia wzorców dla towarów w 3 punktach:

1) Ułatwienie obrotu przez ściślejsze określenie przedmiotów transakcji handlowych,

2) Ułatwienie zadań reklamy,

3) Zwiększenie zaufania konsumenta do fabrykanta przez ułatwienie mu orientacji wśród towarów znajdujących się na rynku.

Bez Zrzeszeń Przemysłowych nie można sobie wyobrazić normalizacji.

To nie jest rzecz, którą można by norzucić z góry od „zielonego stolika”. Trzeba głębokiego znawstwa przedmiotu i dużego doświadczenia. I tutaj głos mieć będą członkowie Zrzeszenia Przemysłowego. Ich rzeczą będzie przeprowadzenie normalizacji pożytecznej dla ogółu, a nieszkodzącej interesom przemysłu.

Przy spełnianiu tych zadań posługiwac się będą Zrzeszenia Przemysłowe dwoma organami:

1) specjalnie utworzonymi sekcjami, oddziałami i t. p.

2) wydawnictwami.

Wydawnictwa zamieszczałyby przede wszystkim artykuły fachowe. W drugim rzędzie zawierałyby one prace z zakresu prawa administracyj-

nego, krótkie streszczenia pojawiających się ustaw, okólniki ministerstw i władz administracyjnych. Dużo miejsca należałoby też poświęcić na ogłoszenia celem wzajemnego nawiązania kontaktu między poszczególnymi wytwórcami i odbiorcami.

Jesleśmy obecnie świadkami przeobrażenia się ustroju społecznego, nie tylko u nas, ale na całym świecie. Przemysł jest poddawany pod coraz to dalej idącą kontrolę państwa. „New Deal” prezydenta Roosevelta w Ameryce był pierwszym krokiem, który zrobiono celem ujęcia w karby pewnych wręcz szkodliwych przerosłów liberalizmu. Napewno teraz podczas tej wojny, ta akcja poszła jeszcze dalej, sięgnęła jeszcze głębiej. I tak jak po tamtej wojnie nie odpłynie bez reszty. Dużo pozostanie. A i w Anglii, którą przywykliśmy uważać za najpewniejszą ostoję i oazę liberalizmu, adwokat i ekonomista Tudor Davies pisze w książce wydanej w r. 1939 w Londynie te znamienne dla obecnej epoki słowa:

„Staromodne przywiązanie ludzi interesu do systemu nieskrępowanej inicjatywy prywatnej musi ustąpić wobec powstania współpracy i planowania w przemyśle nie tylko w skali krajowej, lecz także i światowej”.

Mgr. J. Sz.

WYKAZ PRZEDSIĘBIORSTW podległych Północnemu Zjednocz. Przemysłu Metalowego

Wobec braku wydawnictw ogólnopństwowych, informujących o różnych gałęziach przemysłu na terenie R. P. zapoczątkujemy specjalny dział informacyjny, podając poniższy wykaz.

Zillgitt u. Lemke. Wyroby blaszane, cynkownia — Elbląg, Reiterbahn Nr 11.

Waller Hoene. Kolejki wąskotorowe — Gdańsk-Oliwa, Grunwaldzka Nr 479.

Artur Perlich. Warsztaty samochodowe — Gdańsk, Kamienna Grobla 1.

Strelau u. Sohn. Maszyny i urządzenia młyńskie — Malborg, Ciepła 6.

Siemens Schucker Werke. Remont motorów i transf. Gdańsk-Wrzeszcz, Wajcieloty 22.

Emil Pirwitz. Fabryka pieców stalopalnych. Derlow, Marszałka Stalina Nr 57.

AEG i Otto Kollinger. Wytwórnia narzędzi warszt. Gdańsk Łąkowa 35/38.

„Daimon”, Latarki elektryczne — Gdańsk, Łąkowa 35/38.

„Arkona”, Fabryka wyrobów metalowych, Tczew, 30-go stycznia Nr 30.

Kurt Melzig, Wyroby blaszane i cynkownia. Gdańsk-Lębiewo, Starowiejska Nr. 7.

Industrie Blechwaren Werke. Opakowania blaszane. Gdańsk, Ułańska 13/15.

„Muscate”. Naprawa i budowa maszyn rolniczych. Tczew, 30-go Stycznia 7.

Paul Neubaecker. Maszyny i kotły. Gdańsk, Schuitenstegweg 2.

Kaschner Dietrich. „Herkules”. Urządzenia lekarskie. Gdańsk-Siedlice. Ludolf Koenigsweg 7.

Paul Loof. Maszyny do mat trzciny i wały korbowe. Gryf'n, Szczecińska Nr 51.

Richard la Grange. Siatki druciane. Szczecin, Wussowerstr. 4.

Karl Thuemcke u. Erwin Kliever. Fabryka maszyn drukarskich, Gdańsk Łąkowa 35/38.

Fabryka Puzek Konserwowych. — Gołonóg, p. Nowogród, Al. Wojska Polskiego.

F. W. Pluentsch. Maszyny rolnicze, Słupsk, Mickiewicza 42/44.

Fabryka Maszyn Rolniczych, Lawiczka, Pomorze Zach.

Odlewnia i fabryka maszyn dawn. W. Fest. Reszel, woj. Mazurskie, Al. Bolesława Chrobrego 1.

Zaliczenie na podatek dochodowy

OKÓLNİK Ministra Przemysłu z dnia 4 stycznia 1946 r.
w sprawie zaliczeń na podatek dochodowy.

W związku z częstymi zapytaniami Centralnych Zarządów Przemysłowych oraz poszczególnych przedsiębiorstw w sprawie zaliczeń na podatek dochodowy podaję do wiadomości i zastosowania, co następuje:

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 15 grudnia 1945 r. L. D. IV. 58852/1-19/17/45 poleciło wszystkim Izdom Skarbowym do czasu ogłoszenia dekretu o podatku dochodowym ograniczyć pobór bieżących miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od przedsiębiorstw państwowych i pozostających pod zarządem państwowym, w wysokości 50% (połowy) podatku, przypadającego według obecnie obowiązującej skali podatkowej — tam wszędzie, gdzie zachodzą wspomniane w wyżej wymienionym okólniku okoliczności.

Równocześnie polecam wszystkim Centralnym Zarządom, aby powiadomiły podległe sobie Zjednoczenia Przemysłu i zakłady pracy, że pobrane od nich kwoty z tytułu wpłat jako dochód przemysłu na rzecz Skarbu Państwa, zarządzone moimi pismami z dnia 24 maja 1945 r. Nr. DF-18, z dnia 11 sierpnia 1945 r. Nr DF-316 oraz z 20 listopada 1945 r. Nr III-W/1927 należy, zgodnie z porozumieniem z Ministerstwem Skarbu, uważać i księgować jako zaliczkę na podatek dochodowy za 1945 r. Poszczególne Zjednoczenia i zakłady pracy mają zgłosić wysokość tych wpłat do właściwych Urzędów Rewizyjnych.

Minister Przemysłu
(—) Minc.

Okólnik powyższy podajemy z wyjaśnieniem, że w sprawie wymiaru podatku dochodowego, należy wykorzystać wszystkie środki prawne przewidziane ordynacją podatkową (zażalenie, odwołanie), uzasadniając szczegółowy stan faktyczny i prawny sprawy. Podatek należy wpłacać w wysokości wedle stanu faktycznego, ustalonego na podstawie ksiąg.

Wnoszenie podatków za okres okupacji nie obowiązuje przedsiębiorstw pozostających pod Zarządem Państw. Jeżeli jednak zostały zapłacone pewne kwoty, należy w takich wypadkach wnieść pismo z przedstawieniem sprawy do Ministerstwa Skarbu, Departament Podatkowy, przez Urząd Rewizyjny, o zaliczenie wpłaconej sumy na podatek bieżący.

Nowelizacja ustawy o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 listopada 1945 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Apropowizacji i Handlu w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 18 lutego 1937 r. o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych.

Na podstawie art. 8 pkt. a), b), c), d), e), g) i art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 marca 1938 r. o dozorze nad

artykułami żywności i przedmiotami użytymi (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343) zarządzaam co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra

Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 18 lutego 1937 r. o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 171) wprowadza się zmiany następujące:

1) § 8. otrzymuje brzmienie:

§ 8. Zabrania się wprowadzania w obieg:

1) pieczywa zanieczyszczonego z ośrodkiem lepkiem, spleśniałym, ciągnącym się w nitki (obecność basilli mesenterici).

2) chleba z zawartością wilgoci powyżej 48% i wykazującego kwasowość powyżej 10%.

2) § 33 (2) otrzymuje brzmienie:

2) Ulgi przewidziane w ustawie (1) pkt. 2 mogą być przyznawane do końca 1948 r.; po upływie tego okresu czasu wojewódzka władza administracji ogólnej może jednak zastosować ulgi na dłuższy okres, nie przekraczający lat trzech i to w przypadkach, gdy warunki gospodarcze przedsiębiorstwa i zapotrzebowanie rynku będą tego wymagały. Terminy stosowania ulg przewidzianych w pozostałych punktach ust. (1) pozostawia się decyzji wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia

(—) Franciszek Litwin

* * *

Dla uzasadnienia cyt. rozporządzenia chcieliśmy w krótkości podać kilka uwag i wyjaśnień odnośnie wymienionego rozporządzenia.

Przede wszystkim jakie sprawy podlegają uregulowaniu. Mąka przeznaczona do spożycia przez ludzi, wyroby mączne, pieczywo, wyroby z ciasta (makarony itp.), wyroby cukiernicze; następnie miejsca wyrobu, przechowywania, sprzedaż mąki i wyrobów mącznych, ponad to handel publiczny pieczywem i wyrobami cukierniczymi oraz naczynia i przyrządy używane przy wyrobie i sprzedaży mąki i wyrobów mącznych.

Jeśli idzie o pieczywo, wyroby mączne i ciasta, wyroby cukiernicze winne one być sporządzone z materiałów nienagannych co do jakości, w szczególności mąka winna być pszeniczna, woda przeznaczona do rozcieńczenia względnie zwilżenia powinna być bezwzględnie czysta, proszki używane do pieczywa nie mogą mieć właściwości szkodliwych dla zdrowia, sól ma być gatunku właściwego do spożycia dla ludzi, a środki zapachowe oraz wszelkie inne donieszki winny być całkowicie nieszkodliwe dla zdrowia i mieć właściwości prawidłowe.

Pieczywo winno być wyrośnięte bez zakalca. Pieczywo wagi począwszy od 1/2 kg wwyż ma być oznaczone nazwą odpowiadającą rodzajowi mąki, z której zostało wytworzone, uwidocznoną na kartkach z firmą i adresem wytwórni. Ubytek w chlebie może wynosić w chlebie świeżym najwyżej 4%, w chlebie czerstwym najwyżej 6%.

Wyroby z ciasta winne być wytwarzane z mąki pszennej.

Nie wolno używać do pieczywa, wyrobów mącznych i cukierniczych mąki zepsutej, stęchłej, spleśniałej, oraz z sporyszem ponadto dodawać związków chemicznych.

Odnośnie pomieszczeń wytwórni pieczywa zauważyć należy, że powinny być przede wszystkim utrzymywane w dokładnej czystości.

Ściany powinny być bielone lub malowane, jasną farbą olejną, a podłogi myte codziennie po skończonej pracy.

W izbie do rozczyniania ciasta powinna być umywalnia z bieżącą wodą, ręcznik, mydło i szczotka do mycia rąk.

Do czynności związanych z wyrobem, pakowaniem i sprzedażą mąki i wyrobów z mąki nie mogą być dopuszczone osoby z chorobą zakaźną, skórną, lub wzbudzącą wstręt.

Wozy, kosze i wszelkie inne przyrządy do rozwożenia i roznoszenia pieczywa mają mieć pokrywy, zabezpieczające te, od zanieczyszczenia, utrzymane w czystości i nie mogą być używane do innych celów.

Wzbronione jest przenoszenie w rękach pieczywa z wozów i koszy na miejsca sprzedaży, oraz stawianie koszy bezpośrednio na ziemi lub na podłodze.

Miejsca sprzedaży analogicznie jak miejsca wyrobu mają być utrzymane w bezwzględnej czystości, ściany mają być bielone, i mieć dwumetrową jasną boazerię olejną lub z materiału łatwo dającego się zmyć.

Stoły do sprzedaży, o ile nie mają wierzchołków marmurowych lub szklanych, winny być z drzewa litego, gładkie, bez szpar i szczelin.

Produkty przeznaczone na sprzedaż mają być zabezpieczone przed owada-

mi i wszelkimi zanieczyszczeniami.

Cukierki pieczywa oraz wyrobów cukierniczych na ulicach, straganach, targach i rynkach dopuszczalna jest jedynie przy zastosowaniu specjalnych urządzeń zabezpieczających produkty od wszelkich nieczystości. Są nimi gablotki szafki względnie wózki oszklone.

Na zasadzie § 33 powiatowa władza administracji ogólnej ma prawo do czynienia ulg w stosunku do istniejących wytwórni i miejsc sprzedaży pieczywa, wyrobów z ciasta i wyrobów cukierniczych, co do odległości wytwórni i miejsc sprzedaży, od ulęgów ogólnych i dołów ulęgowych, stajen, śmietników itp.

2) Pomieszczenia wytwórni i miejsc sprzedaży w suterynach, nie odpowiadającym następującym przepisom — w szczególności:

a) posiadają zagłębienia poniżej poziomu terenu, więcej niż 1,5 m,

b) okna powinny znajdować się całkowicie powyżej poziomu terenu,

c) wysokość pomieszczeń nie może być mniejsza niż 2,5 m,

d) stosunek powierzchni świetlnej do powierzchni podłogi powinien wynosić co najmniej 1 : 10,

e) w pomieszczeniu powinna być urządzona wzorowa wentylacja sztuczna, zastępująca otwieranie okien.

Cytowany ostatni ust. 2 § 33 przewidział możliwość zastosowania ulg w ciągu lat trzech od daty ogłoszenia rozporządzenia, to też stracił swą ważność w r. 1940. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 4 listopada 1945 przedłuża możliwość stosowania w wymienionych wypadkach ulg aż do r. 1948 oraz następnie jak wyżej podano na zasadzie ogłoszonej noweli.

Potrącenia z wynagrodzenia pracownika

Z wynagrodzenia pracownika wolno potrącać tylko następujące należności:

a) bieżące i zaległe daniny i opłaty publiczne w granicach ustawowego upoważnienia pracodawcy do ich potrącenia (np. podatek dochodowy, składki ubezpieczeniowe, danina itd.),

b) sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych lub egzekucyjnych,

c) zaliczki pieniężne udzielane pracownikowi na poczet wynagrodzenia,

d) kary umowne nałożone przez pracodawcę na pracownika z powodu jego uchybienia warunkom umowy o pracę (kary te można nakładać tylko w wyjątkowych wypadkach).

Pracownikom fizycznym można ponadto potrącać należności za dostarczone robotnikowi przez pracodawcę mieszkanie, światło, opał.

Potrącenia wymienione pod punktem a) — c) nie mogą przekraczać łącznie połowy wynagrodzenia przypadającego do wypłaty, przy czym zachowuje się podaną powyżej kolejność. Specjalne ograniczenia istnieją co do potrąceń na mocy wyroków sądowych. Potrąceniu podlega tylko je-

dna piąta część wynagrodzenia, a wyjątkowo, jeśli chodzi o alimenty, 2/5 wynagrodzenia, z tym jednak ograniczeniem, że suma 100 złotych jest zawsze wolna od zajęcia. Przy zbiegu za alimenty i za inne należności 1/5 część wynagrodzenia staje się przedmiotem stosunkowego podziału zarówno na alimenty jak i na inne należności; druga zaś 1/5 część przekazuje się wyłącznie na zaspokojenie samych tylko alimentów, o ile by pierwsza 1/5 część na nie, przy zbiegu innych wierzytelności, nie wystarczała. Jeżeli pracownik otrzymuje miesięcznie powyżej tysiąca dwustu złotych, egzekucji podlega nadto połowa całej przewyżki, a na zaspokojenie należności alimentarnych, również i druga połowa (art. 575 kodeksu post. cywilnego).

FABRYKA WYROBÓW OGNIOTRWALYCH SKAWINA w Skawinie poszukuje kwalifikowanego ceramika - specjalisty do wyrobu kaflí. Zgłoszenia z odpisem świadectw i życiorysem kierować bezpośrednio do Firmy.

Odtwarzanie dokumentów

Urząd Wojewódzki Wydział Przemysłowy podaje do wiadomości co następuje:

W odwołaniach stron od decyzji Starostw Powiatowych (do Urzędu Wojewódzkiego zauważono, że strony częstokroć nie mogą przedłożyć dokumentów, stwierdzających kwalifikacje zawodowe patentów uprawniających ich do uzyskania karty rzemieślniczej do samoistnego (prowadzenia) rzemiosła.

Strony oświadczają, że odnośne dowody posiadały, jednak uległy one zniszczeniu na skutek działań wojennych lub też zaginęły, a uzyskanie nowych dokumentów lub ich duplikatów względnie zaświadczeń zastępczych w instytucji lub u osoby, która dokument wystawiła jest niemożliwe, zwłaszcza gdy idzie o byłych mieszkańców miasta Warszawy względnie repatriantów ze wschodu.

Sprawę odtworzenia dokumentów reguluje dekret z dnia 7 lipca 1945 r. o odtwarzaniu dyplomów i świadectw z ukończenia nauki (Dz. U. R. P. Nr 27 poz. 164).

Dla uproszczenia postępowania, celem ułatwienia i przyspieszenia procedury, mając na uwadze ważny interes strony w uzyskaniu samodzielnego warsztatu pracy, Urząd Wojewódzki za rządzi co następuje:

Rzemieślnik ubiegający się o kartę rzemieślniczą, który posiadał przed wojną uprawnienie do samoistnego prowadzenia rzemiosła, lub świadectwo nauki czeladniczej, a nie mogący się obecnie wykazać tymi dokumentami, powinien przedstawić odpowiednie świadków dla stwierdzenia przeprowadzonych przez niego okoliczności.

Świadczeni w zasadzie winni być rzemieślnicy, a w wyjątkowych wypadkach, gdyby odszukanie 2-ch świadków rzemieślników napotykałoby na nieprzezwyciężone trudności, wystarczy zeznanie świadków nie rzemieślników, o ile będą te osoby w pełni godne zaufania.

Świadczkowie mają składać zeznanie protokółarnie (w Starostwie, ewent. w Cechu, a w Krakowie w Izbie Rzemieślniczej), po uprzednim pouczeniu ich o przepisach zawartych w art. 60 i 61 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 341) przyczem należy zwrócić uwagę świadków, że mogą być odesłani do miejscowego właściwego Sądu Grodzkiego, celem ich zaprzysiężenia oraz pouczyć o skutkach prawnych po myśli art. 140 k. k. za fałszywe zeznanie.

Świadczkowie mają stwierdzić wszystkie dane dotyczące uzdolnienia fachowego patentu w szczególności, kiedy i w jakim czasie patent odbywał naukę rzemiosła, gdzie u kogo (imię i nazwisko i dokładny adres pryncypała), oraz czy uzyskał świadectwo ukończenia nauki.

Następnie, kiedy i gdzie i przed jaką komisją patent składał egzamin czeladniczy (w miarę możliwości ustalić skład osobowy komisji i przez kogo została ona powołana), u kogo, gdzie i jak długo pracował jako czeladnik.

Czy posiadał przed wojną kartę rzemieślniczą i odnośny warsztat pracy, na jakiej podstawie i przez kogo i w jakim czasie wystawiona.

Jeżeli zeznania te można choćby częściowo stwierdzić w odnośnym Cechu, należy uzyskać z tego Cechu oświadczenie o znanej mu okoliczności z powołaniem się na podstawę, na której zostało ono wyrażone.

W ten sposób zebrane dowody fachowego uzdolnienia wraz z podaniem należy przesać do Izby Rzemieślniczej w Krakowie.

Izba Rzemieślnicza zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Przemysłu Departament Przemysłu Miejscowego Znak V/MNO/303/67/835 z dnia 6/11 1945 r. skoro posiada dostateczne akta, na podstawie których dokument został wystawiony, może wydać zaświadczenie zastępcze o posiadaniu praw nabytych. Gdy jednak Izba niema dostatecznych akt, na podstawie których dokument został wydany, udzieli odmowy wydania takiego dokumentu. Odmowa ta posłuży stronie do złożenia wniosku we właściwym Sądzie Grodzkim o odtworzenie dokumentu w trybie wskazanym przez dekret z dnia 7 lipca 1945 r.

Izba Rzemieślnicza może niezależnie od powyższego postawić wniosek o udzielenie dyspensy po myśli art. 146 prawa przemysłowego, wreszcie uprawniona jest do powzięcia decyzji o dopuszczeniu patentu do egzaminu czeladniczego lub kwalifikacyjnego.

W następnym numerze podamy specjalne omówienie dekretu Dz. U. R. P. nr 27 poz. 164 z dnia 7 lipca 1945 r. o odtwarzaniu dokumentów.

Sprawozdanie z posiedzenia Komisji Porozumiewawczej Zrzeszeń Przemysłu Prywatnego.

W dniu 15 i 16 stycznia 1946 odbyło się posiedzenie Komisji Porozumiewawczej Zrzeszeń Przemysłu Prywatnego, przy udziale Dr Battaglii, Inż. Bialka i Mgr Szarskiego z Izby Przemysłowo-Handlowej. Obradom przewodniczyli: dr Wincenty Bogdanowski, prezes Zrzeszenia Przemysłu Mineralnego oraz Dr Włodzimierz Mostowski, prezes Zrzeszenia Przemysłu Chemicznego. Na obradach były reprezentowane wszystkie Zrzeszenia przez swych przedstawicieli.

Omawiano sprawę ostatnich ustaw o nacjonalizacji przemysłu i popieraniu iniejatyw prywatnej. Ponadto wiele czasu poświęcono omówieniu stosunku Zrzeszeń do Izb Przemysłowo-Handlowych i sposobu współpracy tych instytucji w zakresie określonym przez okólnik Nr 142 Ministerstwa Przemysłu.

Postanowiono starać się przede wszystkim o przeprowadzenie przemysłu należenia do Zrzeszeń oraz wysilić się w kierunku stałego zbierania aktualnego materiału statystycznego, dotyczącego przedsiębiorstw zrzeszonych.

Poruszone były zagadnienia organizacji poszczególnych zakładów przemysłowych, racjonalizacji pracy, poprawy warunków pracy, dokształcania robotników,

Kronika

TREŚĆ UMOWY HANDLOWEJ Z JUGOSŁAWIĄ

W związku z zakończeniem rokowań handlowych pomiędzy rządem demokratycznej Polski a rządem ludowej republiki jugosłowiańskiej, inż. Stanisław Kraszowec — sekretarz Rady Ekonomicznej przy Prezydium Rady Ministrów w Belgradzie, w rozmowie z przedstawicielem PAP zaznaczył między innymi, że zawarta umowa handlowa jest pierwszym krokiem do nawązania ścisłych stosunków gospodarczych pomiędzy Polską a Jugosławią i przewiduje w przyszłości znaczne rozszerzenie obrotów towarowych w stosunku do okresu przedwojennego. W ramach tej umowy polski przemysł górnośląski ma otrzymać z Jugosławii rudy chromowe i metale kolorowe jak: cynk, ołów, miedź żółta oraz pewne ilości rtęci i ziół leczniczych. Polska ma dać ze swej strony węgiel i koks oraz odpowiednią ilość produktów chemicznych.

Umowa została zawarta na okres półroczny od daty podpisania i będzie przeprowadzona na zasadzie kompensacji bez przekazywania dewiz i złota przez którąkolwiek ze stron.

REJESTRAJCA SZKÓD WOJEN. Urząd Wojewódzki zawiadamia, że jakkolwiek rejestracja szkód wojennych w poszczególnych Zarządach Gminnych wzgl. Miejskich zasadniczo została zakończona, to jednak ci poszkodowani, którzy z ważnych powodów nie mogli w określonym terminie złożyć w odnośnych Zarządach Gminnych wniosków o odszkodowanie, mogą je składać we właściwych Starostwach. — W Krakowie rejestruje jeszcze szkody Miejski Referat Szkód Wojennych, ul. Felicjanek 6.

TARGI W LYONIE. (Francja) W czasie od 27 kwietnia do 25 maja b. r. odbędą się w Lyonie (południowa Francja) Targi Międzynarodowe, Informacyjnej udziela konsulat RP. w Lyonie.

WAŻNE DLA EKSPORTERÓW. Państwowe Przedsiębiorstwo Transportowe zawiadamia, że Gdański oddział PPT Gdańsk-Wrzeszcz, Grunwaldzka 20 jest całkowicie przygotowany do przeładunków morskich i posiada biuro oraz magazyny wraz z całym aparatem w porcie gdańskim. Załatwia zarazem wszelkie czynności związane z dostawą towarów na wybrzeże wszelkimi środkami komunikacyjnymi, oraz załatwia wszelkie formalności związane z eksportem i importem w Gdańsku.

ILE KUPIEC MOŻE DOLICZAĆ ZYSA? Podkomisja cennikowa działająca z ramienia Komisji Aprow. przy M. R. N. m. Krakowa — ustaliła na wniosek delegacji Sekcji Spożywczej K. K. K. maksymalną skalę zarobkową (zysk brutto) dla detalisty przy sprzedaży mąki i innych przetworów zbożowych (kaszy, gryziku, płatków owsianych) grochu oraz fasoli. Dopuszczalna wysokość zysku brutto na wszystkich wymienionych artykułach wynosi 20 proc. od ceny zakupu, przy czym cenę zakupu winien kupiec udowodnić posiadaniem faktury na towar nabyty, odnośnie zaś artykułów nabywanych na dzi-

kim rynku kwitem kasowym zawierającym podpisy nabywcy oraz świadka transakcji. Zaznacza się, że zyski kalkulowane powyżej ustalonej przez Podkomisję Cennikową skali zarobkowej uważane będą za spekulację i jako takie przez organa Brygady Ochrony Skarbowej karane. Cena sprzedaży chleba komercyjnego z mąki żytniej 80 proc. ustalona została na zł 33 za 1 kg., przy obowiązującej cenie zakupu zł 30 za 1 kg. Pobieranie cen wyższych jest niedopuszczalne. Niestosujący się do zarządzenia narażą się na dotkliwe sankcje karne. Przestrzega się również przed nabywaniem do sprzedaży chleba pochodzącego z piekarni pozakrakowskich (wiejskiego), gdyż ze względu na niedozwolony przemiał mąki używanej do jego wypieku nie odpowiada on wymogom stawianym przez władze.

RZADKA OKAZJA REKLAMY. Na zlecenie ministra Minca przystąpiono do wydawania Pierwszego Rocznika Przemysłu Odrodzonej Polski. Rocznik powyższy da pełny obraz życia go spodarczego naszego kraju, zawierając artykuły ogólnoinformacyjne dotyczące struktury i odbudowy życia gospodarczego, jak również szczegółowe wykazy, dane statystyczne i spisy wszelkich urzędów państwowych, Zjednoczeń i dyrekcji branżowych i terenowych, Central Handlu i Zbytu, Izby Przemysłowo-Handlowych i Rzemieślniczych, oraz przedsiębiorstw i zakładów państwowych, pozostających pod zarządem państwowym i samorządowym lub prywatnym. Zainteresowane firmy winny się zwrócić po kwestionariusze, pod adresem oddziału Administracji Rocznika Przemysłu Odrodzonej Polski, Warszawa, Wilecza 71, III p. Zamieszczenie danych w Roczniku następuje bezpłatnie.

MAGAZYNY PRZEDSIĘBIORSTW POWINNY BYĆ OTWARTE CAŁY DZIEŃ. W ciągłej trosce o usprawnienie transportu, a w szczególności transportu miejscowego, postanowiło Zjednoczenie Przemysłu Komunikacyjno-Transportowego w Krakowie zaapelować do wszystkich przedsiębiorstw państwowych i prywatnych, aby swoich składów i magazynów nie zamykały o godzinie 15-tej, lecz były one czynne przez cały dzień. Kolej awizuje nadejście wagonów codziennie do godz. 16-tej. Wagony te ze względu na katastrofalny brak taboru kolejowego muszą być jeszcze tego samego dnia wyładowane, nie mówiąc już nawet o kosztach postojowego tych wagonów. Przemysł transportowy jest przemysłem o charakterze ciągłym. Przerwy w ruchu przewozów, spowodowane składowaniem nie w miejscach przeznaczenia, muszą się odbić fatalnie na sprawności, wydajności i mogą wyrządzić nieobliczalną szkodę, jeśli praca i składowanie miały się kończyć o godzinie 15-tej. Wszelkie zarządy o ośmiogodzinnym dniu pracy nie mogą wytrzymać krytyki,

gdyż pracę tę można odpowiednio zorganizować i usprawnić. Zjednoczenie Przemysłu Komunikacyjno-Transportowego w Krakowie jest przekonane, że apel powyższy zarówno przedsiębiorstwa państwowe jak i prywatne wezmą pod rozwagę i że osiągnie on pozytywny rezultat.

W SPRAWIE UJAWNIANIA CEN.

Handlowe przedsiębiorstwa detaliczne mają obowiązek ujawniania cen bezpośrednio na przeznaczonych do sprzedaży przedmiotach powszechnego użytku oraz w postaci wymienionych cenników, w myśl § 3 okólnika Nr 37 Ministra Aprowizacji i Handlu z dnia 9 sierpnia 1945 r.

Jak wynika z obserwacji obowiązek ten nie jest ściśle przez wszystkie przedsiębiorstwa handlowe wykonywany.

W związku z powyższym Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie i Naczelna Rada Zrzeszeń Kupieckich R. P. wezwały specjalnym okólnikiem wszystkich kupców do ścisłego przestrzegania i ujawniania cen.

PRZEMYSŁ I HANDEL RYBNY NA WYBRZEŻU. Na całym polskim wybrzeżu było czynnych 47 zakładów rybnych przetwórczych które przerobiły 218.000 kg ryb w wędzarniach i 82.260 kg w fabrykach konserw. Importem ryb zajmuje się Centrala Obrotu i Przetwórstwa Rybnego „Społem” ora przedstawicielstwo UNRRA.

„DYPLÓMY ZASŁUGI“ za działalność w dziedzinie realizacji świadczeń rzeczowych, będą nadawane tym osobom, które pracą swoją i wysiłkiem przyczynią się aktywnie do powodzenia akcji świadczeń rzeczowych. Dyplomy nadaje Minister Aprow. na podstawie wniosku Wojewody, uzgodnionego z Prezydium Woj. Rad Narodowych.

170 MILIARDÓW FUNTÓW KOSZT OBECNEJ WOJNY. Według obliczeń Banku Regulacji Międzynarodowych druga wojna światowa kosztowała cztery razy tyle co pierwsza. Wydatki poniesione tylko przez różne skarby państwa wyniosły 170 miliardów funtów, podczas gdy wojna 1914 roku (z uwzględnieniem różnicy cen) kosztowała tylko 45 miliardów.

ZAŁADUNKI WĘGLA NA KOLEJACH ZWIĘKSZYŁY SIĘ BLISKO 80 PROCENT. Przez cały czas pracy Nadzwyczajnej Komisji dla Spraw Transportu Kolejowego załadunek węgla dla wysyłek krajowych, po torach normalnych P. K. P. wzrósł z 45.000 ton do 68

tys. ton dziennie, co stanowi zwiększenie załadunków o blisko 80 procent. Ilość wychodzących dziennie pociągów z węglem z D. O. K. P. Katowice do stacji docelowych wzrosła z przeciętnych 28 do 53 pociągów dziennie. Zwiększone wysiłki węgla spowodowały znaczne nagromadzenie zapasów, które w chwili obecnej wystarczają na 6 dni, podczas gdy w pierwszej dekadzie listopada zapas ten był jednodniowy. — Na podkreślenie zasługuje fakt współzawodnictwa w pracy pomiędzy kolejarzami, którzy doceniając ważność usprawnienia transportu kolejowego zobowiązali się do wyjątkowej pracy w tym kierunku.

PRACA KOLEI W GRUDNIU. W grudniu 1945 r. przewieziono — 11.702.315 pasażerów (nie licząc repatriantów i przesiedleńców). Wpływy z przewozu osób i bagażu wynosiły ogółem — zł 379.200.762. W ruchu repatriacyjnym i przesiedleńczym przewieziono na PKP 359.249 osób. Ogółem w ramach akcji repatriacyjnej i przesiedleńczej w 1945 (od 1 maja do 31 grudnia 1945) przewieziono 4.154.871 osób. Na potrzeby ogólnogospodarcze kraju naładowano w grudniu 182.021 wagonów, uruchamiając dla tych przewozów — 17.729 pociągów towarowych. Wpływy za te przewozy wynosiły ogółem 161.941.898 złotych.

PORT GDYŃSKI W 1945 ROKU. Według prowizorycznych obliczeń od chwili otwarcia portu gdyńskiego dla żeglugi po wojnie do końca roku tj. za okres 5 i pół miesięcy wszedło do portu gdyńskiego 516 statków handlowych o pojemności 428.600 NRT. Wyszło zaś z portu 507 statków o poj. 385.865 NRT. Łącznie zaś z innymi statkami, które nie występowały jako statki transportowo-handlowe zapisano w rejestrze portowym na wejściu 531 statków, na wyjściu 518 statków. Statki zawiąły pod następującymi banderami: fińska, szwedzka, radziecka, polska, Stanów Zjednoczonych, Am. Półn., angielska, norweska, duńska

Hurtownia Chemiczna Nr 53

JAN SRZEDNICKI

uznana przez Centralę Handl. Przem. Ch.

KRAKÓW — POSELSKA 20

poleca wszelkie wyroby gumowe.

Duży wybór towarów kosmetycznych — po niskich cenach

tylko **HURTOWNIA KOSMETYKÓW**

w firmie: **ANNA DANUTA HORECKA**

KRAKÓW, GRODZKA 32 I p. of. Telefon: 501-66.

CENY OGŁOSZEŃ: 1 strona 3 łamowa 6.000 zł, pół strony 3.200 zł, 1 czwarta strony 1.700 zł, 1 mm 1-łamowy 8 zł. Ogłoszenia drobne za słowo 8 zł. Dla poszukujących pracy bezpłatnie. — Przy kilkakrotnym umieszczeniu ogłoszenia odpowiedni rabat stosownie do umowy z Administracją.

Wydawca: Referat Inf. Prop. Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Redaguje: Komitet Redakcyjny.

M.—05482

Druk „Nowej Drukarni Dziennikowej“